

Tajne varaždinskih divova

Skrivene ljepote i zanimljivosti
stabala grada Varaždina,
Europskog grada stabala 2024.

Varaždin – hrvatski grad baroka, glazbe, cvijeća i zelenila,
a od nedavno i ponosni

Europski grad stabala 2024. godine!

Ovu značajnu titulu od 2007. godine dodjeljuje European Arboricultural Council, koji je time Varaždinu odao priznanje za iznimnu kvalitetu rada sa stablima te ga pridružio elitnom društvu zelenih europskih metropola.

Naš grad zna da ga njegova stabla čuvaju
i zato se njima ponosi.

Prošćite s nama i upoznajte tajne varaždinskih divova.

Varaždin nekad...

Ljubav prema flori u baroknom gradu iskazuje se već stoljećima – još je krajem 18. stoljeća Varaždin započeo s uređenjem svojih zelenih oaza te klasičnu arhitekturu upotunio onom zelenom. Za to su se pobrinuli stručnjaci iz inozemstva!

Među prvim stručnjacima za zelene površine ističe se **Leopold Klingspögl** iz Mađarske, koji je zaslužan za uređenje danas svima omiljenog Šetališta Vatroslava Jagića.

Godine 1859. Varaždin je postao grad sa službenim gradskim vrtlarom — čak tri godine prije Beča i punih 34 godine prije Zagreba! **Gjuro Nestl**, rođen u Češkoj, svojim je umijećem oblikovao varaždinsko zelenilo, a njegov sin Stjepan nastavio je obiteljsku tradiciju vrtlarenja punih 40 godina. Pod njihovim nadzorom nastali su perivoji, školski i bolnički vrtovi te gradska vrtlarija.

Jedan od najljepših primjera povijesnog krajobraznog oblikovanja je i varaždinsko groblje, koje je zahvaljujući viziji **Hermana Hallera** pretvoreno u pravi park, danas cijenjen i izvan granica Hrvatske.

Koliko su Varaždinci cijenili svoje zelenilo, svjedoči i podatak da su 1888. godine osnovali **Društvo za poljepšanje grada**, koje je svojim sredstvima i voljom uređivalo gradske zelene površine.

... i danas

Varaždinsko **komunalno poduzeće Parkovi** već desetljećima prati europske vrtne trendove te s ljubavlju i predanošću svakodnevno tka zelenu priču Varaždina.

Oni sa strašću brinu o svakom kutku gradskih zelenih površina: od veličanstvenih stabala koja ponosno stoje, preko bujnog grmlja koje krasi vizure, pa sve do šarenih cvjetnih gredica koje unose radost i ljepotu u našu svakodnevicu.

Njihova je skrb vidljiva na svakom koraku gradskim ulicama, u svakom pažljivo uređenom detalju, u svakoj dekoraciji koja oplemenjuje naše parkove i ulice, čineći Varaždin oazom zelenila u kojoj uživamo.

Parkovi su više od poduzeća – oni su **čuvari zelene duše našeg grada**.

Naš dragulj kontinentalne Hrvatske

Varaždin je nadaleko poznat kao grad baroka, cvijeća i glazbe.

Njegove ulice odišu toplinom i srdačnošću koje svi posjetitelji cijene.

Koja je tajna te njegove posebnosti?

Ona se ne krije samo u arhitekturi i javnim događanjima, već i u onome što posjetitelji zapažaju kada šecu gradskim ulicama.

Bujni perivoji, spokojni parkovi i aleje, šarene cvjetne gredice — sve ovo daje Varaždinu onu prepoznatljivu, smirenu zelenu notu.

Prošćite s nama kroz ovu brošuru i upoznajte najpoznatije zelene oaze grada te njihove stanovnike!

Graberje i njegova okolica

Smješteno na pola puta između gradskog centra i gradskog groblja, Graberje je oduvijek bilo više od običnog perivoja. Nekada poznatija pod nazivom **Prater**, ova zelena oaza još od kraja 18. stoljeća čuva uspomene svojih šetača i simbolično spaja grad s vječnim počivalištem svojih stanovnika.

Graberje je bilo i **omiljeno okupljalište Varaždinaca svih generacija** — tu su se do početka Prvog svjetskog rata održavali balovi pod krošnjama, pučke svečanosti te razne zabave.

Kada pak se osvrnemo na bogatstvo njegove flore, vidimo **grabove i lipe** koji svjedoče o prošlosti grada, ali i još jednu posebnost. Za razliku od brojnih drugih urbanih sredina koje ovršavaju njihove krošnje, **stabla kestena** u Graberju ponosno stoje u svom prirodnom, raskošnom obliku.

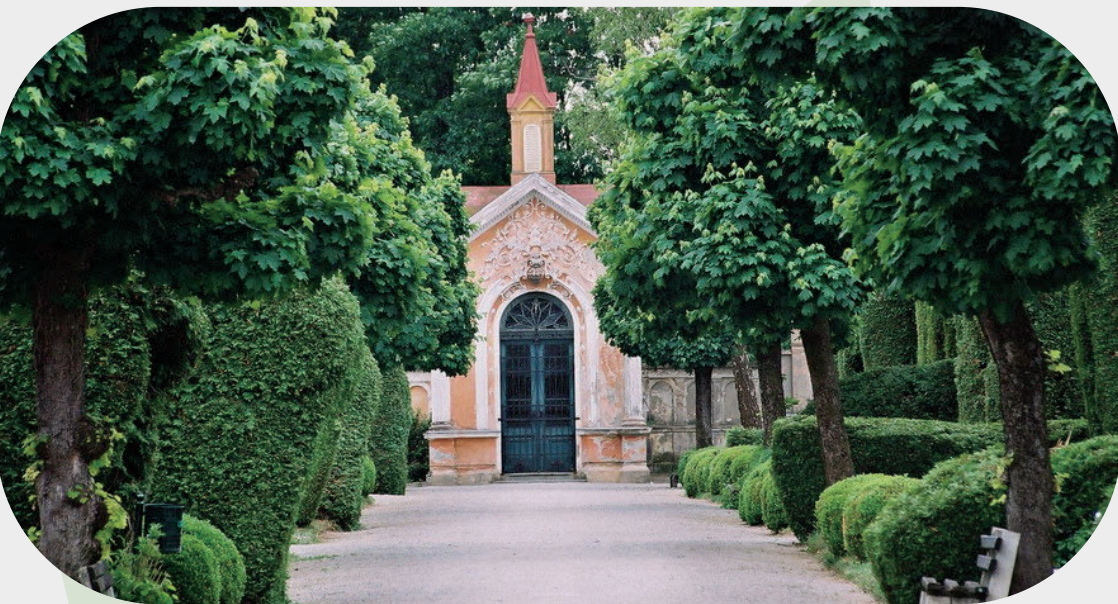
I zato sljedeći put kada ćete šetati ovim perivojem, dignite pogled i sjetite se onoga po čemu je taj kutak Varaždina **poseban ne samo u ovom dijelu Hrvatske, već i svijeta.**

U neposrednoj blizini Graberja već više od 250 godina nalazi se i **varaždinsko gradsko groblje**. Ovaj nijemi svjedok prošlosti danas je zaštićen kao kulturno dobro i kao spomenik parkovne arhitekture.

U njegovim su početcima prolazima dominirala stabla divljeg kestena i bagrema, no onda ga početkom 20. stoljeća **Herman Haller** preoblikovao po uzoru na bečke i versailleske vrtove. Zahvaljujući njemu, danas je šetnja grobljem zbilja poseban doživljaj.

Njegove pažljivo šišane zidove od tuje (*Thuja occidentalis*), koje i danas uokviruju grobove poput zelenih paravana, smatraju **remek-djelom vrtne umjetnosti**, a groblje je time postalo perivoj poznat i izvan granica Hrvatske.

U istoj zoni, tik uz Graberje, od 2004. godine nalazi se i najnoviji varaždinski park — **Park pape Ivana Pavla II.**

On kao da utjelovljuje samu bit grada Varaždina: zelenilo je raspoređeno u tri visinska sloja — **nisko grmlje, mlada stabla te visoke krošnje** — te upotpunjeno vijugavom vodenom površinom obloženom riječnim kamenjem. Pogodili ste, ona predstavlja još jedan simbol grada, **rijeku Dravu**, ali i donosi osvježanje prostoru samim svojim prisustvom.

Ovaj suvremeni park još je jedan dokaz da Varaždin nastavlja svoju tradiciju života s prirodom te je uspješno njeguje i u 21. stoljeću.

Stari grad

U zagrljaju stabala

Tijekom dugog perioda izgradnje i nadogradnje tvrđave, od 13. do 19. stoljeća, bedemi Staroga grada bili su bez raslinja — služili su isključivo za obranu.

Nevjerojatno, ali danas samo na tim istim bedemima raste više od 150 stabala, dok se u **okruženju Starog grada nalazi imponantnih 325 stabala!**

**JESTE LI
ZNALI?**

BOTANIČKI BISERI STAROGA GRADA — STABLA GODINE 2025.

Uza sjeverni zid Staroga grada rastu tri neobična stabla — **močvarni taksodiji** (*Taxodium distichum*), jedini takvi primjerci na javnim površinama grada. Iako im je dom močvarno područje američkog juga, ova stabla savršeno su se prilagodila varaždinskoj klimi zahvaljujući svom osebnom korijenju te pažljivo odabranoj lokaciji sadnje. Posađena su kako bi čuvala uspomenu na nekadašnji vodeni opkop koji je okruživao utvrdu.

Sadnice potječu iz **Arboretuma Opeka**, a uzgajali su ih učenici Srednje škole „Arboretum Opeka“. Ovaj primjer promišljenog krajobraznog oblikovanja dugujemo i legendarnom **varaždinskom vrtlaru Tončeku Siberu**, koji je osobno birao rijetke vrste i donosio ih biciklom iz perivoja diljem Hrvatske.

Danas su taksodiji neizostavni dio šetnje oko Staroga grada i ponosni nositelji titule Stabla godine grada Varaždina 2025. Zastanite pod njihovom krošnjom, udahnite povijest i otkrijte zeleno srce varaždinskih legendi.

Močvarni taksodij (<i>Taxodium distichum</i>) 		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
581	46.31031417 16.33379963	28
582	46.31033386 16.33395184	28
584	46.31032899 16.33404773	24

Šetalište Vatroslava Jagića

Od gradskog grabišta do omiljenog parka

Zamislite viziju **dr. Wilhelma Müllera** koji je, inspiriran ljepotom svog vrta uz palaču Bedeković, tridesetih godina 19. stoljeća započeo preobrazbu nekadašnjeg grabišta u park.

Uz pomoć Leopolda Klingspögela, strpljivim je radom stvorio ono što danas s ponosom nazivamo Šetalištem Vatroslava Jagića, a koje je najomiljeniji varaždinski perivoj. Šetalište Vatroslava Jagića svoj današnji naziv nosi od 1938. godine, dok je tijekom povijesti nazivano Gradskim šetalištem (1830.g.) i Elizabetinim šetalištem (1900.).

Od samog početka bilo je važno mjesto okupljanja, a posebna se briga o njemu vodila jer je pružalo prijeko potreban hlad. Perivoj je bio ograđen, a imao je i stalnog čuvara koji je brinuo o redu. Zanimljivo je da je tlo nekada bilo močvarno, što je utjecalo na izbor prvih stabala — jablana.

Iako su dominantne **smreke, tise i borovi**, ovo šetalište je dom za čak **44 različite vrste stabala — ukupno 297 jedinki** — a svaka od njih poziva vas da odmorite i uživate u njihovoj ljepoti.

Divovi — skriveni čuvari grada

*Varaždin čuvaju veličanstveni primjerci
gradskih stabala — gradski divovi, visine i
preko 25 metara.*

GOLEMI MAMUTOVAC — SNAGA I NJEŽNOST

U zelenom srcu Varaždina, u Šetalištu Vatroslava Jagića, ponosno rastu dva mlada primjerka impresivnog **golemog mamutovca** (*Sequoiadendron giganteum*).

Oni su tihi svjedoci botaničkog entuzijazma Varaždina, koji je još 1874. godine prepoznao vrijednost ove izuzetne vrste.

Ovi gorostasi impresioniraju svojom snagom i dugim životnim vijekom, no istovremeno otkrivaju svoju nježnu osobinu — izrazito meku i vlaknastu koru. Toliko je podatna da se može „boksati“, što je dovelo do zanimljivog nadimka *“boxing tree”* u mnogim europskim zemljama.

Golemi mamutovac
(*Sequoiadendron giganteum*)

brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
193	46,30670815 16,33819678	25
216	46,30651847 16,3392482	26

JESTE LI
ZNALI?

Impresivni golemi mamutovac pravi je gorostas među stablima.

S prosječnih 50 do 85 metara, spada među najviše vrste drveća na svijetu, a može dosegnuti i visinu od 105 metara!

No, ovo je i pravi vremešni starješina — najstariji živi primjerak ponosno broji preko **nevjerojatnih 3.200 godina!** Plodove počinje davati tek oko 125. godine, a vrhunac razmnožavanja dostiže s više od 200 godina, pa možemo reći da dok on tek stvara svoje potomstvo, mnoga druga stabla su već u zreloj dobi.

Golemi mamutovac zaista je živi spomenik prirode koji nas podsjeća na spore, ali moćne životne procese.

MOĆNA PLATANA

Svojom visinom također se ističe **javorolisna platana (*Platanus x hispanica*)**.

Vrlo blizu visini od 30 metara su primjerci *Tilia platyphyllos*, *Ginkgo biloba*, *Tilia cordata*, *Fagus sylvatica* f. *purpurea* i *Sequoiadendron giganteum*.

U srcu Šetališta Vatroslava Jagića, nedaleko od meteorološkog stupa, ponosno stoji jedna od najpoznatijih varaždinskih platana — prava zelena ikona našega grada! Ova, više od 30 metara visoka ljepotica, nije samo impresivna zbog svoje visine, već je i **inspiracija brojnim pričama i legendama**.

Mališani iz dječjeg vrtića „Malo drvo“ toliko su je zavoljeli da su je sa svojim odgojiteljicama učinili glavnim likom svoje slikovnice, u kojoj ova mudra platana pripovijeda čarobne priče o Varaždinu.

Tijekom svojih dugih stoljeća, ova je platana bila tihi svjedok brojnim šetačima, šarenim pticama, znatiželjnim kukcima i simpatičnim ježevima.

Želite li čuti njezine priče? Načulite uši!

Javorolisna platana (<i>Platanus x hispanica</i>)			
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)	
256	46.30692563 16.33972161	25	

Ova platana prava je ratnica prirode! Godišnje zadrži čak 779.850 grama štetnih čestica iz zraka, upije 3.626,44 litara kišnice, a pod njenom je krošnjom hladnije za 3,7°C. Osim toga, platana smanjuje buku i svake godine ukloni čak 32,65 kg CO₂.

STABLO GODINE 2024.!

Ništa manje poznata nije ni platana u dvorištu Vile Bedeković, uz 2. osnovnu školu, koja uz to ponosno nosi **titulu Stabla godine grada Varaždina 2024.**

I ova je platana česta kulisa raznim događajima i okupljanjima te nepresušna inspiracija za dječje likovne i literarne radove. S visinom od 37 metara i promjerom debla 192 cm, ova je platana najviše stablo u centru Varaždina!

U neposrednoj blizini, u ulici Alojzija Stepinca, pronaći ćete još jednu gorostasnu platanu visine 32 metra i debljine stabla 2,19 metara.

Javorolisna platana (<i>Platanus x hispanica</i>)		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
412	46.30497523 16.33930017	37

BAKRENA BUKVA

Prema povijesnim izvorima, ova bukva posađena je prilikom preuređenja Šetališta Vatroslava Jagića 1874. godine te je sa **svojih 150 godina sada odrasla jedinka zaista impresivnih dimenzija.**

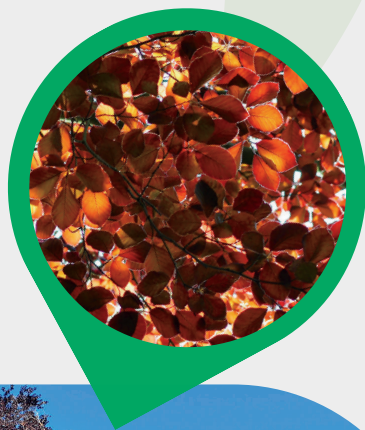
Povijest bakrene bukve seže u davnu 1690. godinu, kada je prvi put zabilježena u šumi Possenwald u njemačkoj Tiringiji. Smatra se da je 99 % danas živućih bakrenih bukvi u svijetu izravni potomak tiringijske bukve.

Na karakteristike purpurne bukve nije utjecao čovjek, već su se one razvile mutacijom gena obične europske bukve (*Fagus sylvatica* L.) u prirodi.

Bakrena ili ljubičasta bukva
(*Fagus sylvatica* f. *purpurea*)

brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
162	46.30612705 16.3379513	25

DREVNI GINKO

Osjetite dašak daleke prošlosti u srcu našeg zelenog grada!

Ova fascinantna vrsta, porijeklom iz jugoistočne Kine, poznata je po svojoj iznimnoj **otpornosti na gradska zagađenja**, stoga ne čudi što krasi i naš Varaždin.

No, varaždinski drvored ginka skriva jednu neobičnu tajnu!

Mlade muške i ženske jedinke stabala ginka gotovo je nemoguće razlikovati, a plodove počinju donositi tek nakon 20. godine. Tako se u našem drvoredu, igrom prirode, našlo i nekoliko ženskih stabala čiji plodovi ujesen ispuštaju specifičan, ne baš ugodan miris.

Ipak, ova mala „mana“ vješto je skrivena pod raskošnom ljepotom zlatno-žutog lišća koje pretvara ovaj dio šetališta u **pravu jesensku vizualnu poslasticu!**

Ginko (<i>Ginkgo biloba</i>)			
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)	
290	46.30717438 16.3392425	24	
291	46.30713107 16.33913655	24	
293	46.30707942 16.33895316	24	

U zelenom okruženju Vile Bedeković, nedaleko od dječjeg igrališta 2. osnovne škole, krije se još jedan impresivan primjerak ginka. Ovaj veličanstveni „živi fosil“ plijeni pažnju svojom **visinom od 29 metara** i snažnim **promjerom debla od 125 centimetara** u visini prsiju.

Ovaj varaždinski ginko svjedoči o dugoj povijesti te izdržljive vrste, koja je preživjela milijune godina i brojne promjene na našem planetu. Njegova impozantna visina i snažno deblo podsjećaju na snagu i dugovječnost prirode.

Prošećite parkom Vile Bedeković i potražite ovog zelenog gorostasa. Njegova prisutnost ostavlja bez daha i budi divljenje prema čudima prirode koja krase naš grad!

Ginko (<i>Ginkgo biloba</i>)		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
406	46.3050966 16.33979336	29

A sada ono najnevjerojatnije — **ginko je najstarija vrsta stabala na Zemlji!** Vjeruje se da njegov evolucijski put traje gotovo 300 milijuna godina, što čini nevjerojatnih 10 % ukupne starosti našeg planeta! Ovaj je žilavi „dinosaur“ među biljkama preživio brojne klimatske promjene, prirodne katastrofe, pa čak i utjecaj čovjeka. Iako je nekada imao svoje srodnike, danas poznajemo samo jednu preživjelu vrstu — *Ginkgo biloba*. Uistinu, šetnja ispod varaždinskih ginka je poput putovanja kroz vrijeme!

GRAB — VARAŽDINSKI STARAC

Dva stabla graba u Šetalištu Vatroslava Jagića pravi su **veterani i zeleni „starci“ našeg parka!** Kao takvi, oni zahtijevaju posebnu pažnju i stručnu njegu za dug i siguran život, a to uključuje redovito orezivanje prema najvišim standardima te redovite kontrole stabilnosti kako bi se na vrijeme prepoznale potencijalne opasnosti.

No, iako možda ne „blistaju“, upravo im **njihova zrelost te karakteristične „bore“ daju posebnu vrijednost.** Briga o njima pravi je pokazatelj toga koliko grad cijeni mudrost i povijest utkanu u stara stabla, a vjerujemo da će ona zauzvrat još niz godina pričati svoje tihe zelene priče generacijama koje dolaze.

Obični grab (<i>Carpinus betulus</i>)		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
191	46.30672668 16.33833022	18
291	46.30673873 16.33843583	18

Na što točno mislimo kad kažemo za stabla da su „veterani“?

Starost ovdje nije presudan faktor, već **količina obilježja koja svjedoče o burnoj prošlosti i proživljenim „bitkama“** — baš kao i kod ljudi!

Njihove su šupljine poput ožiljaka, slabiji vitalitet podsjetnik na teška vremena, a truli dijelovi preživljene oluje i bolesti. No, te slabosti zapravo postaju **utočišta za lokalnu faunu**: ptice grade gnijezda u krošnjama, šišmiši pronalaze utočište u šupljinama, mali se sisavci penju po granama, a brojni kukci i mikroorganizmi tu pronalaze svoje stanište. Mnoga su naša veteranska stabla od **posebnog povijesnog i kulturološkog značaja**. Zato, sljedeći put kada prođete kraj nekog „istrošenog stabla“, sjetite se da je to tihi svjedok važnih događaja i prethodnih generacija koji ima fascinantnu životnu priču!

LIPE — ZELENI VREMEPLOVI S DUŠOM

Još jedni veterani našeg grada su i veličanstvene lipe — odaju to njihove šupljine, pukotine i tekstura koja priča brojne priče iz davnina. Upravo zbog te njihove posebnosti te **neizmjerne kulturne i povijesne vrijednosti**, ovim se stablima pristupa nježno i stručno, potpuno drugačije od standardne brige o gradskom zelenilu.

A lipe itekako znaju zahvaliti na pažnji koja im se posvećuje — u njihovim su deblima i krošnjama **staništa pronašli brojni organizmi** te tako doprinijeli bogatstvu bioraznolikosti našeg urbanog prostora, dok njihova imponantna prisutnost **oplemenjuje estetiku samog centra grada**.

I zato, dok šetate Varaždinom, zastanite na trenutak kraj ovih starih lipa. Osjetite njihovu prisutnost, zamislite sve što su vidjele i zapamtite da su one više od običnih stabala — one su zeleni čuvari sjećanja i simboli ljepote našeg grada.

Sitnolisna, malolisna ili kasna lipa (<i>Tilia cordata</i>)		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
437, 438, 439, 441, 442, 443, 444, 445	46.30650526 16.33632023 do 46.30682604 16.33683019	7 - 13

Lipa zauzima **posebno mjesto u našoj tradiciji i vjerovanjima**. Smatra se štovanim i svetim stablom, simbolizirajući prijateljstvo, nježnost i vjernost — pravo sretno drvo! Njezina dugovječnost i raskošna krošnja često su je činile prepoznatljivim obilježjem kraj crkvi, kao prirodnim mjestom okupljanja.

Znate li da je po lipi **nazvan mjesec lipanj**, kada se gradom širi opojni miris njezinih cvjetova? Osim mirisa, lipa je poznata i po **svojim ljekovitim svojstvima**, zbog čega se tradicionalno koristi u narodnoj medicini.

ZELENO SRCE VARAŽDINA KUCA I DALJE

Šetate li Ulicom Augusta Cesarca, okruženi ste tihim svjedocima povijesti — veličanstvenim lipama koje su ovdje posađene davne 1868. godine, zamijenivši prve jablane koji su se borili s vlažnim tlom. Uz njih ponosno stoje gorski javori i kesteni, tvoreći zeleni tunel koji priča priče prošlih vremena. No, nije uvijek bilo sigurno hoće li ova zelena kulisa nastaviti krasiti naš grad. Nad drvoredom su se nadvili oblaci sumnje — bolesti, potencijalna opasnost za promet i prolaznike... Budućnost je visjela o niti.

Stari drvored lipa, gorskih javora i jasena		
brojčana oznaka	GPS koordinate	visina (m)
1 - 15	46.30573748 16.33819946	12 - 20
	46.30607007 16.34017591	

Tako su stručni zahvati provedeni s najvećom pažnjom, posebno pazeći na osjetljivo korijenje stabala prilikom uređenja pješačke staze. Zahvaljujući ovom mudrom i znanstvenom pristupu, **spašena su višestoljetna stabla neprocjenjive vrijednosti, koja nije samo estetska, već i ekološka:** drvored godišnje skladišti gotovo 1200 kg ugljika, pruža rashladnu snagu od 75 MWh te iz zraka uklanja desetke kilograma štetnih čestica poput dušikovog i sumporovog dioksida te finih i grubih čestica prašine. Gubitak ovih zelenih pomagača ozbiljno bi narušio mikroklimu i ljepotu našeg Varaždina. Tako je priča o drvoredu uz Cesarčevu ulicu postala priča o pobjedi znanja i stručnosti nad strahom i predrasudama. Priča o tome kako se s poštovanjem i razumijevanjem prema prirodi može osigurati ljepša i zdravija budućnost za sve nas. Prošećite ovom ulicom i osjetite snagu i ljepotu mudre odluke!

A onda je na scenu stupila znanost. **Detaljan elaborat iz 2023. godine donio je rješenje:** umjesto nemilosrdnog uklanjanja, izvest će se niz preciznih zahvata koji će stablima omogućiti da sigurno nastave svoj život. Ova odluka nije spasila samo lipe, javore i kestene. Velike tise koje su godinama rasle u njihovoj sjeni također su dobile novu priliku za život jer bi naglo oduzimanje hlada za njih značilo sigurnu propast.

KRALJEVSKO DRVO I VILINSKI ČUVAR VARAŽDINA

U svijetu biljnih simbola, hrast (*Quercus robur* L.) s pravom nosi titulu najsvetijeg drveta i kralja stabala! Njegova impozantna veličina i izuzetna dugovječnost utjelovljuju snagu, izdržljivost, mudrost i vrhovnost, simbolizirajući vječni život. Hrast je zauzimao središnje mjesto u vjerovanjima i mitovima starih Europljana, često se pojavljujući kao moćno Stablo svijeta.

U rekonstrukciji staroslavenske mitologije, hrast je bio sveto drvo vrhovnog boga Peruna, gromovnika koji je u obliku orla boravio u njegovoj krošnji, dok je njegov vječni neprijatelj Veles (zmija) prebivao u korijenju. Zanimljivo je i narodno vjerovanje da grom najradije udara u hrast, vjerojatno zbog njegove visine koja ga izdvaja od ostalih stabala.

S druge strane, tisa (*Taxus baccata* L.) je dugovječno crnogorično stablo koje se smatra sretnim simbolom životne snage i vječnog života jer nikada ne gubi svoje zeleno ruho. U narodnim vjerovanjima pripisivala joj se snažna apotropejska moć — vjerovalo se da ima sposobnost odbijanja i zaštite od zlih sila. Tisa je bila poznata i kao vilinsko drvo, mjesto okupljanja mitskih bića.

Dok šetate varaždinskim parkovima, obratite pažnju na moćne hrastove i elegantne tise. Sjetite se bogate simbolike koja se krije u njihovim krošnjama i deblima, povezujući nas s drevnim vjerovanjima i pričama naših predaka.

Varaždinska stabla

Tihi svjedoci vremena

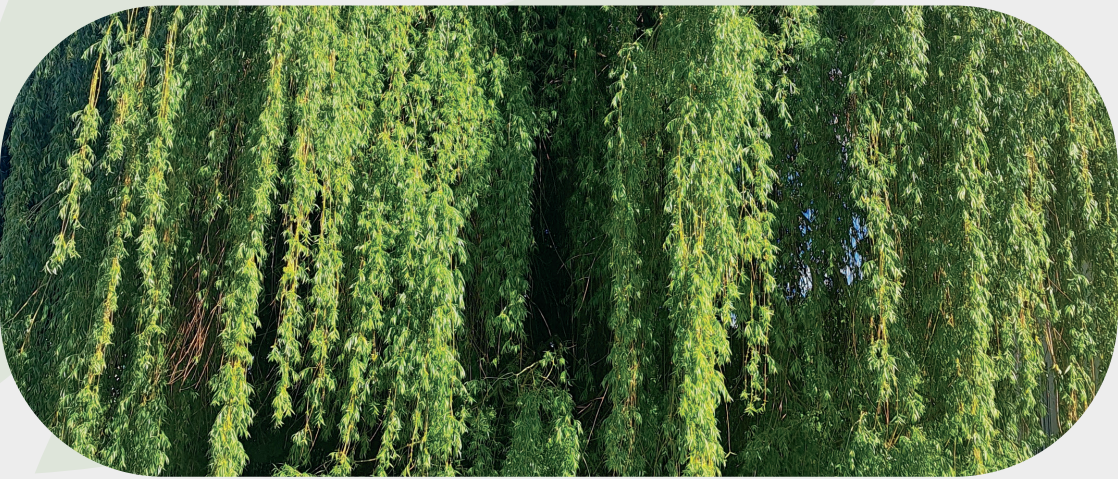
Svako stablo u Varaždinu ima svoju jedinstvenu priču. Poput tihih svjedoka vremena, ona stoljećima čuvaju tajne i uspomene našeg grada i njegovih stanovnika. Mnoga od njih postala su živi spomenici na važne osobe ili značajne događaje, neraskidivo povezani s dušom Varaždina.

No, stabla nisu samo dio naše fizičke okoline. Ona duboko rezoniraju s našim duhovnim bićem, simbolizirajući snagu, život i nevjerojatnu otpornost. **Odražavaju prastaru vezu čovječanstva s prirodom i utjelovljuju drevna vjerovanja o svijetu oko nas, zbog čega su stoljećima bila inspiracija za brojne legende, mitove i narodne priče.**

Još od najranijih vremena, čovjek je štovao drveće. Ovaj duboki religijski odnos proizlazi iz naše neraskidive veze s prirodom, ali i iz drevnog vjerovanja u nadnaravnu moć drveća, koje se često smatralo prebivalištem božanskih bića i tajanstvenih sila. Gotovo svi narodi Europe poznaju Stablo svijeta (*Arbor mundi*), sveto drvo koje simbolički povezuje nebeski svod (krošnja), zemaljski svijet (debl) i podzemlje (korijenje).

Ljudski život bez šuma i stabala je nezamisliv. Ona su ključni element našeg postojanja — izvor energije, hrane, građevinskog materijala, sirovina za industriju i lijekova. Štoviše, drvo je prisutno u svim aspektima naše kulture i svakodnevice — u jeziku, povijesti, umjetnosti, književnosti, religiji, znanosti, našim domovima, mjestima za odmor i rekreaciju, glazbenim instrumentima, igračkama, medicini — a da toga ponekad nismo ni svjesni.

Dok šetate Varaždinom, zastanite na trenutak i promotrite stabla oko sebe. Osjetite njihovu prisutnost, zamislite priče koje bi mogla ispričati i sjetite se duboke i neraskidive veze između čovjeka i ovih zelenih divova.

ZAHVALA

Zahvaljujemo svim kolegama, stručnjacima i zaljubljenicima u varaždinsku prirodu koji su pomogli u stvaranju ove brošure svojom stručnošću, inspiracijom, fotografijama i nesebičnim dijeljenjem znanja.

Velika hvala i vama, čitateljima ovih redaka.

Stvarali smo ih s puno pažnje i željom da gradska stabla vidite onako kako ih mi svakodnevno doživljavamo

— kao dio života, grada i nas samih.

Nadamo se da ćete iz Varaždina ponijeti lijepe uspomene.

I da će barem neke od njih biti — zelene.

Impresum

Izdavač on-line izdanja: Parkovi d.o.o. Varaždin | Hallerova aleja 8, Varaždin |

Tel. +385 42 332 777 | www.parkovi.eu | info@parkovi.eu

Za izdavača: Jelena Sekelj, direktorica

Urednici tekstova: Jelena Sekelj | Irena Prilika | Alenka Klaneček | Nataša Mihinjač | Spomenka Težak

Stručni suradnici: Goran Huljenić – Urbani šumari d.o.o | Ivana Žnidarić Kajić - Društvo turističkih vodiča Varaždin

Fotografije: Foto agencija Sjever, Siniša Sović

Lektura: Doda, obrt za marketing i prijevode, Karla Dolenčić

Grafičko oblikovanje: Parkovi d.o.o., Alenka Klaneček

Objava: www.parkovi.eu

Godina izdanja: 2025.

